

V L A A M S   P A R L E M E N T

Zitting 1996-1997

11 december 1996

ONTWERP VAN DECREET

betreffende de integrale kwaliteitszorg in de verzorgingsvoorzieningen

AMENDEMENTEN

Zie :

367 (1995-1996)

- Nr. 1 : Ontwerp van decreet
- Nrs. 2 en 3 : Amendementen

I. AMENDEMENTEN

voorgesteld door mevrouw Trees Merckx-
Van Goey

Artikel 2

A. Aan 1° de volgende zin toevoegen :

"De bepalingen van dit decreet zijn niet van toepassing op de palliatieve netwerken, erkend overeenkomstig het besluit van de Vlaamse regering van 3 mei 1995 houdende erkenning en subsidiëring van palliatieve netwerken."

VERANTWOORDING

Deze samenwerkingsinitiatieven zijn losse samenwerkingsverbanden en kunnen moeilijk beschouwd worden als instelling of voorziening; het zijn geen organisaties. Zij verlenen zelf geen zorg, maar staan in voor de coördinatie van de zorgverlening door andere diensten en instellingen. Wij pleiten er daarom voor deze samenwerkingsinitiatieven uit het toepassingsgebied van dit decreet te lichten.

B. Aan 1° de volgende zin toevoegen :

"De bepalingen van dit decreet zijn niet van toepassing op de samenwerkingsverbanden van psychiatrische instellingen en diensten, erkend overeenkomstig het besluit van de Vlaamse regering van 19 december 1990 houdende procedure inzake de erkenning en sluiting van psychiatrische verzorgingstehuizen, initiatieven beschut wonen en inzake de erkenning van samenwerkingsverbanden van psychiatrische instellingen en diensten."

VERANTWOORDING

Zie verantwoording bij het amendement sub A.

Trees MERCKX-VAN GOEY

II. AMENDEMENTEN

voorgesteld door de heer Etienne De Groot

Artikel 2

A. Aan 1° de volgende zin toevoegen :

"De bepalingen van dit decreet zijn niet van toepassing op de samenwerkingsinitiatieven inzake thuisverzorging zoals omschreven in het besluit van de Vlaamse regering houdende coördinatie en ondersteuning van de thuisverzorging van 21 december 1990."

VERANTWOORDING

Deze samenwerkingsinitiatieven zijn losse samenwerkingsverbanden en kunnen moeilijk beschouwd worden als instelling of voorziening, het zijn geen organisaties. Zij verlenen zelf geen zorgen, maar staan in voor de coördinatie van de zorgverlening door andere diensten en instellingen. Wij pleiten er daarom voor deze samenwerkingsinitiatieven uit het toepassingsgebied van dit decreet te lichten.

B. Aan 1° de volgende zin toevoegen :

"De bepalingen van dit decreet zijn niet van toepassing op de palliatieve netwerken, erkend overeenkomstig het besluit van de Vlaamse regering van 3 mei 1995 houdende erkenning en subsidiëring van palliatieve netwerken."

C. Aan 1° de volgende zin toevoegen :

"De bepalingen van dit decreet zijn niet van toepassing op de samenwerkingsverbanden van psychiatrische instellingen en diensten, erkend overeenkomstig het besluit van de Vlaamse regering van 19 december 1990 houdende procedure inzake de erkenning en sluiting van psychiatrische verzorgingstehuizen, initiatieven beschut wonen en inzake de erkenning van samenwerkingsverbanden van psychiatrische instellingen en diensten."

VERANTWOORDING

Zie verantwoording bij het amendement sub A.

Etienne DE GROOT

III. AMENDEMENTEN

voorgesteld door mevrouw Yolande Avontroodt,
mevrouw Patricia Ceysens
en de heer Etienne De Groot

Artikel 2

Een 9° toevoegen, dat luidt als volgt :

"9° kwaliteitscoördinator : persoon die als aanspreekpunt fungeert en die de kwaliteitsinspanningen van de voorziening begeleidt."

VERANTWOORDING

De kwaliteitscoördinator is de persoon die het aanspreekpunt is gedurende het gehele proces van het uitbouwen en implementeren van het kwaliteitssysteem in de verzorgingsvoorziening. De kwaliteitscoördinator begeleidt het gehele proces.

Artikel 3

Dit artikel onderbrengen bij Hoofdstuk II – Verplichtingen van de verzorgingsvoorzieningen.

VERANTWOORDING

Artikel 4 is de uitvoering van de verplichting gesteld in artikel 3. Het is bijgevolg logisch de beide artikelen onder dezelfde hoofding te plaatsen.

Artikel 4

In het eerste lid, 1°, op de tweede en derde regel de woorden "en maatschappelijke aanvaardbaarheid van de zorg" schrappen.

VERANTWOORDING

"De maatschappelijke aanvaardbaarheid van de zorg" is een zeer rekbaar en dus gevaarlijk begrip. De interpretatie zal onvermijdelijk aanleiding geven tot grote problemen op ethisch en deontologisch vlak voor de artsen. De toepassing dreigt tot onaanvaardbare toestanden te leiden. De zorgverstrekker zal immers moeten nagaan of "de behandeling die men voorstelt aanvaard wordt door de maatschappelijke omgeving van de cliënt en door de ruimere maatschappij".

Artikelen 5 tot 9

Deze artikelen vervangen door een nieuw artikel 5, dat luidt als volgt :

"Artikel 5

Ter uitvoering van het in artikel 4 omschreven kwaliteitsbeleid verstrekt de minister praktische aanbevelingen aan de verzorgingsvoorzieningen, rekening houdend met de federale wetten, besluiten en reglementen die terzake van toepassing zijn. Deze aanbevelingen houden eveneens rekening met de algemene beginselen van de geneeskundige plichtenleer.

De Vlaamse regering bepaalt, na advies van de Vlaamse Gezondheidsraad en van de Nationale Orde van Geneesheren, de thema's waarop het kwaliteitsbeleid zich kan toespitsen.

De Vlaamse regering stelt, na advies van de Vlaamse Gezondheidsraad en van de Nationale Orde van Geneesheren, een lijst op van de aanvaardbare kwaliteitsindicatoren. "

VERANTWOORDING

De gezondheidssector is een arbeidsintensieve sector die reeds lang te kampen heeft met stijgende administratieve verplichtingen. Een kwaliteitshandboek en -plan betekent een nieuwe administratieve belasting zonder aantoonbare perspectieven op een reële kwaliteitsverbetering.

In de huidige stand van wetgeving beperkt de Vlaamse regering zich beter tot positieve aanbevelingen en sensibiliseringscampagnes aan de verzorgingsvoorzieningen. In geval van een eventuele latere volledige defederalisering dient natuurlijk een en ander te worden herzien.

Artikel 5

A. In hoofdorde :

Dit artikel schrappen.

VERANTWOORDING

Dit ontwerpdecreet moet een kaderdecreet worden.

Er wordt een algemeen kader geboden aan de hand van de in artikel 2 opgenomen definities. Binnen de krijtlijnen van deze definities kunnen de verzorgingsvoorzieningen het decreet vrij invullen. De verzorgingsvoorzieningen moeten in staat zijn door middel van de bepalingen van het kwaliteitsdecreet autonoom een kwaliteitssysteem op te bouwen. Het huidige artikel 5 is te dirigistisch en dreigt veeleer te resulteren in een omgekeerd effect.

Het invoeren van een kwaliteitshandboek en een kwaliteitsplan die moeten worden goedgekeurd door de Vlaamse regering en die bindend zijn met het oog op het verkrijgen of behouden van de erkenning, getuigt van een verregaande zin voor overheidsinmenging. Bovendien is het opvallend dat er geen duidelijke criteria worden geformuleerd waaraan de Vlaamse regering gehouden is bij de beoordelings- en toezichtsfunctie.

Gezien er in geen extra financiële middelen wordt voorzien, rijst de vraag of de bijkomende administratieve belasting verbonden aan de uitvoering van dit decreet niet zal leiden tot een werkoverlast zonder aantoonbare garantie voor werkelijke kwaliteitsverbetering.

B. In bijkomende orde :

1. In §3, eerste lid, d) schrappen.

2. In §3 het tweede lid vervangen door wat volgt :

"De Vlaamse regering stelt, na overleg met de betrokken verzorgingsvoorzieningen en de representatieve verenigingen van zorgverstrekkers en na advies van de Vlaamse Gezondheidsraad, een lijst op van de aanvaarde kwaliteitsindicatoren."

VERANTWOORDING

Het is niet realistisch de verzorgingsvoorziening zelf verantwoordelijk te stellen voor het onderzoek naar de tevredenheid van de patiënten/cliënten.

Enkel in overleg met de betrokken verzorgingsvoorzieningen en de representatieve verenigingen van zorgverstrekkers en na advies van de Vlaamse Gezondheidsraad, kan de Vlaamse regering een lijst maken van de kwaliteitsindicatoren.

Artikel 6

A. In hoofdorde :

Dit artikel schrappen.

VERANTWOORDING

Zie verantwoording bij het amendement op artikelen 5 tot 9.

B. In bijkomende orde :

Dit artikel vervangen door wat volgt :

"Artikel 6

Enerzijds richt de Vlaamse regering een dienst op binnen haar administratie die de verzorgingsvoorziening begeleidt bij het opzetten van een kwaliteitssysteem.

Anderzijds wijst de Vlaamse regering de ambtenaren-inspecteurs aan die toezicht uitoefenen op de toepassing van de bepalingen van dit decreet en die bevoegd zijn voor het uitvoeren van de kwaliteitssysteem-audit."

VERANTWOORDING

Wanneer de overheid bepalingen oplegt inzake het organiseren van een kwaliteitssysteem aan de verzorgingsvoorzieningen is het ook evident dat zij de controle organiseert.

Artikel 7

A. In hoofdorde :

Dit artikel schrappen.

VERANTWOORDING

Zie verantwoording bij het amendement op artikelen 5 tot 9.

B. In bijkomende orde :

Aan het laatste lid de volgende zin toevoegen :

"De verzorgingsvoorziening kan beroep aantekenen tegen mogelijke sancties via betoelaging van infrastructuur."

VERANTWOORDING

Artikel 7 bepaalt het niet verlengen van de erkenning als sanctie bij het niet naleven van de verplichtingen van het decreet. Hiertegen kan beroep aangetekend worden. De memorie van toelichting wijst echter op mogelijke sancties via betoelaging van infrastructuur. Hiertegen staat geen beroep open. Dit amendement komt tegemoet aan deze leemte.

Artikel 8

A. In hoofdorde :

Dit artikel schrappen.

VERANTWOORDING

Zie verantwoording bij het amendement op artikelen 5 tot 9.

B. In bijkomende orde :

Op de tweede en derde regel de woorden "kwaliteitsbeleid, kwaliteitssysteem, kwaliteitshandboek en kwaliteitsplan" vervangen door het woord "kwaliteitssysteem" .

VERANTWOORDING

Zie verantwoording bij het amendement op artikelen 5 tot 9. Conform met de definitie in artikel 2.

Artikel 9

A. In hoofdorde :

Dit artikel schrappen.

VERANTWOORDING

Zie verantwoording bij het amendement op artikelen 5 tot 9.

B. In bijkomende orde :

In §2, eerste lid, op de tweede regel de woorden "openbare of private instanties" vervangen door de woorden "openbare of geaccrediteerde private instanties" .

VERANTWOORDING

Met de geaccrediteerde private instanties worden die instanties bedoeld die geen consulting mogen combineren met controleactiviteiten. Zij moeten zich beperken tot de auditactiviteiten teneinde misbruiken binnen de sector te vermijden.

Artikel 11

Dit artikel vervangen door wat volgt :

"Artikel 11

De Vlaamse regering stippelt een stappenplan uit voor de ontwikkeling en implementatie van een kwaliteitssysteem bestaande uit de volgende drie fasen :

fase I : tegen 1 januari 1999 moeten de verzorgingsvoorzieningen een missie hebben uitgewerkt ;

fase II : tegen 1 januari 2001 moeten de verzorgingsvoorzieningen een kwaliteitshandboek en een kwaliteitsplan hebben uitgewerkt ;

fase III : tegen 1 januari 2004 moeten de verzorgingsvoorzieningen het kwaliteitssysteem hebben geïmplementeerd. "

VERANTWOORDING

Uit de hoorzitting blijkt duidelijk dat de termijn zoals bepaald in het decreet niet realistisch is. Er moet meer tijd worden gegeven aan de verzorgingsvoorzieningen om een kwaliteitssysteem op poten te zetten en uit te voeren. Het stappensysteem omvat een realistisch tijdschema.

Artikel 12

Op de tweede regel het jaartal "2000" vervangen door het jaartal "2004" .

VERANTWOORDING

Conform met het amendement op artikel 11.

Patricia CEYSENS

Yolande AVONTROODT

Etienne DE GROOT

IV. AMENDEMENTEN

voorgesteld door mevrouw Yolande Avontroodt en de heer Etienne De Groot

Artikel 4

A. In het eerste lid, 1°, op de tweede en derde regel de woorden "en maatschappelijke aanvaardbaarheid van de zorg" vervangen door de woorden "van de zorg en met de algemene beginselen van de geneeskundige plichtenleer" .

VERANTWOORDING

Een vage terminologie als "de maatschappelijke aanvaardbaarheid" introduceren in een wettekst die rechtstreeks de uitoefening van de geneeskunst beïnvloedt, moet worden vermeden. "De maatschappelijke aanvaardbaarheid van de zorg" is immers een zeer rekbaar en dus gevaarlijk begrip. De interpretatie zal onvermijdelijk aanleiding geven tot grote problemen op ethisch en deontologisch vlak voor de artsen. Voor de patiënt kan er een onenigheid bestaan tussen de aanvaardbaarheid door de ruimere maatschappij en het zelfbeschikkingsrecht van de patiënt.

Uit de commentaar bij de artikelen blijkt bovendien dat deze bepaling van toepassing is op de "zorgverstrekker" waarvan in artikel 2 geen definitie gegeven wordt omdat het decreet zich richt tot de "verzorgingsvoorzieningen".

Niet alleen is dit artikel bijgevolg juridisch gezien niet correct, de dagelijkse toepassing zal tot onaanvaardbare toestanden leiden. De zorgverstrekker zal immers moeten nagaan of "de behandeling die men voorstelt aanvaard wordt door de maatschappelijke omgeving van de patiënt/cliënt en door de ruimere maatschappij". Zo kan "de maatschappelijke omgeving" zich bijvoorbeeld verzetten tegen een nierdialyse. Zal een arts de "maatschappelijke omgeving" dienen te raadplegen wanneer een patiënt om een abortus verzoekt?

Het begrip "de maatschappelijke aanvaardbaarheid" is veel te vaag, alleen de geneeskundige plichtenleer kan voor de arts de enige leidraad blijven en hem de nodige onafhankelijkheid bieden ter bescherming van de patiënt.

B. Aan het eerste lid, 2°, de woorden "en de tijdige en correcte berichtgeving aan de verwijzer" toevoegen.

Yolande AVONTROODT

Etienne DE GROOT

V. AMENDEMENTEN

voorgesteld door de heer Marc Olivier en mevrouw Sonja Becq

Artikel 5

A. In §4, eerste lid, op de derde regel het woord "expertise" vervangen door de woorden "ervaring en deskundigheid".

B. In §4, tweede lid, op de laatste regel het woord "expertise" vervangen door de woorden "ervaring en deskundigheid".

VERANTWOORDING

Volgens Van Dale, verklarend woordenboek, betekent "expertise" een deskundig onderzoek. Uit de memorie van toelichting blijkt dat hier ervaring en deskundigheid wordt bedoeld. Vandaar deze tekstwijziging.

Marc OLIVIER

Sonja BECQ

VI. AMENDEMENTEN

voorgesteld door de heer Marc Olivier

Artikel 11

In het tweede lid, op de tweede regel het jaartal "1999" vervangen door het jaartal "2000".

Artikel 12

Op de tweede regel, het jaartal "2000" vervangen door het jaartal "2001".

Marc OLIVIER

VII. AMENDEMENTEN

voorgesteld door de heren **Felix Strackx**
en **Wilfried Aers**

Artikel 3

Op de zesde en zevende regel het woord "verantwoorde" vervangen door de woorden "de best mogelijke".

VERANTWOORDING

"Verantwoorde zorg" is een begrip dat voor ruime interpretatie vatbaar is. Bij betwisting kan het leiden tot eindeloze discussies en procedures. "De best mogelijke zorg" is veel beter objectief vast te stellen.

Artikel 4

In het eerste lid 1° vervangen door wat volgt :

"1° de best mogelijke zorg die in de gegeven omstandigheden haalbaar is ;".

VERANTWOORDING

Iedere patiënt heeft recht op de best mogelijke zorg.

Felix STRACKX
Wilfried AERS

toezicht op de toepassing van dit decreet noodzakelijk zijn."

VERANTWOORDING

Dit is een vereenvoudiging en verruiming van de tekst. Opsommingen werken beperkend.

Felix STRACKX

VIII. AMENDEMENT

voorgesteld door de heer **Felix Strackx**

Artikel 8

Dit artikel vervangen door wat volgt :

" Artikel 8

Elke verzorgingsvoorziening stelt aan de Vlaamse regering alle gegevens ter beschikking die voor het